

Surse Media Abilitare Reabilitare Terapii

Publicație care se adresează părinților și oricărui altor persoane care îngrijesc Copii Speciali

ȘI NOI SUNTEM SPECIALI....

Feedback-urile de-a lungul timpului ne-au motivate să ne pregătim și mai mult din punct de vedere profesional, să diversificăm tipurile de terapii acordate, să îmbunătățim aparatura de recuperare, astfel încât să crească calitatea serviciilor acordate. Începând cu anul 2007, specialiștii din cadrul Centrelor de zi au fost formați și supervizați de un formator internațional, respectiv doamna Evelyne Soyez. În continuare vă prezentăm scrisoarea de recomandare din partea d-nei Evelyne Soyez (traducere)

"- Am o experiență de peste 35 de ani în reabilitarea copiilor cu dizabilități, în cadrul unei echipe în cadrul instituțional, în mediul spitalicesc și în cabinetul privat.

- Am fondat și condus un Centru de zi pentru copii cu dizabilități (0-6 ani) „Le jardin d'éveil” din Paris (Franța)
- Sunt trainer internațional (Europa, SUA, Canada, Yemen, India, Vietnam, Costa Rica, Columbia, Rusia, privind formarea personalului specializat în lucrul cu copiii (mica copilărie) și specialiști în sănătate
- Sunt expert pentru o fundație umanitară care lucrează în orfelinate din România de 26 de ani SERA ROMANIA (Care France) și fost consilier al Secretarului de Stat pentru Protecția Copilului din Guvernul României.

Îmi doresc prin această scrisoare să susțin cu căldură „Centrul de servicii comunitate pentru copii cu dizabilități, situat în Focșani, județul Vrancea, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copiilor Vrancea. Coordonarea acestui centru este asigurată de doamna Claudia Constantin. Cincizeci de copii din sistemul de Protecție Socială și o sută douăzeci de copii din familii sunt primiți acolo pentru a beneficia de diferite terapii.

Echipa este formată din patru psihologi, cinci educatori de specialitate, șase kinetoterapeuți, trei logopezi, doi maseori, o asistentă medicală și doi asistenți sociali. Am avut ocazia să cunosc această echipă caldă și primitoare, competentă, în timpul misiunilor de expertiză, pentru Fundația Umanitară SERA România.

De câțiva ani, merg acolo periodic, în cadrul parteneriatului comun, pentru a ajuta la: instruirea echipei privind diferitele patologii pe care le pot prezenta copiii, definirea domeniilor de intervenție pentru diferitele profesii implicate în recuperare, evaluarea copiilor, stabilirea de programe terapeutice

Am realizat împreună, fișe de evaluare a copilului, ghiduri de bune practici pentru diferiți profesioniști, dezbateri pe cazurile clinice (cu examinări clinice, videoclipuri didactice, întâlniri de echipă, întâlniri cu părinții și familiile adoptive/substitut), implicarea părinților și a personalului de referință fiind esențială în vederea optimizării potențialului beneficiarilor. De-a lungul timpului am văzut cum, prin competența și implicarea acestei echipe sunt dezvoltate cele mai bune practici de etică și incluziune în societatea beneficiarilor. Oferindu-le oportunitatea de a-și dezvolta proiectul și, de asemenea, de a-l replica în alte servicii, ar fi o recunoaștere a eforturilor lor și a utilizării maxime a ceea ce a fost investit (din punct de vedere al resurselor umane și al resurselor financiare)

Vă rog să acceptați salutările mele respectuoase, Evelyne Soyez”

IN MEMORIAM
 EVELYN SOYEZ
 Septembrie 1948 – Martie 2023

Daca vreau, POT !

Eu nu pot face nimic pentru el, dacă nu vrea să se îngrijească – poate spune un medic despre un pacient care nu îi respectă prescripțiile medicale, iar la rândul său, un profesor – Eu nu pot face nimic pentru el, dacă nu vrea să învețe – vorbind despre unii dintre elevii săi.

*Grigoruța Culina – Educator Principal în cadrul
 Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani*

Dacă despre cazul pacientului de care amintește doctorul poate fi vorba de o inconștiență a bolnavului, în cazul profesorului există deosebiri care nu-l pot scuti nici pe unul, nici pe celălalt de a invoca motive care să-l absolve de răspundere. Conform legii, învățământul este obligatoriu pentru toți copiii cu vârste cuprinse între 6-7 ani și 16 ani,

Surse Media Abilitare Reabilitare Terapii

Publicație care se adresează părinților și oricărui altor persoane care îngrijesc Copii Speciali

fapt pentru care dreptul civil oferă părinților autoritatea de instruire a copiilor prin școală.

Se pot întâlni în școli unii copii care nu sunt atrași de a învăța. Pe aceștia, învățătorul sau profesorul, cu un efort în plus față de ceilalți elevi, îi poate determina să-și schimbe părerea. Nu li se poate spune: Dacă tu nu vrei nici să muncești nici să înveți, întoarce-te acasă, nimeni și nimic nu te forțează să vii la școală. Paradoxal, s-ar putea crede că apetitul și competența de dezvoltare a dorinței de cunoaștere și decizia de învăța se află doar în conștiința celor care lucrează în învățământ, în realitate, dorința de cunoaștere și dorința de a învăța mult timp au aparținut unor factori în afara acțiunii pedagogice. Dacă încă se mai întâlnesc asemenea cazuri, ele trebuie clarificate și combătute.

Cadrele didactice așteaptă ca elevii să se implice în studiul și munca lor fără a fi impulsionați, fapt ce ține de o motivație care poate avea diverse surse: patrimoniul genetic, constituția fizică, personalitatea copilului, cultura familiei din care provine, influențele de anturaj familial sau exemplele (bune sau rele) ale prietenilor.

În cazul acestor copii, ne-am putea îndrepta gândul spre o lipsă de voință din partea lor. Voința joacă un rol de reglaj voluntar al gândirii și comportamentului uman, pentru că ea reprezintă capacitatea unui om de a-și atinge scopurile stabilite conștient pentru a se mobiliza fizic și psihic, de a învinge obstacole materiale și spirituale care se interpun între el și scopurile stabilite. Voința se poate manifesta fie prin inițierea și susținerea unor activități, fie în cazuri nefericite, prin frânarea, diminuarea ori tergiversarea unor activități

Ca atare, calitățile volitive se formează, se însușesc și se dezvoltă în procesul educațional, în cadrul familiei, în școală, în mod deosebit, unde cadrele didactice urmăresc formarea calităților pozitive și le estompează pe cele cu forme adverse de voință. Manifestări negative pot apărea și

la școlarii mici, unele având la bază și cauze patologice, dar cele mai multe datorate influențelor negative din familie sau din mediul ambiant.

Dacă școala vrea să creeze și să întrețină dorința de cunoaștere și hotărârea de a învăța și pentru acești elevi, va trebui să cuprindă în programele sale modul de integrare a unui capitol care să permită stimularea sensului și dorinței de adaptare a elevilor, deoarece programele sunt concepute pentru elevii al căror interes, dorință de cunoaștere și voință de învățare sunt în principiu preexistente.

Elevii pentru care învățarea nu reprezintă interes, vor munci eventual sub presiunea unei note slabe, a unei sancțiuni, a pierderii unei prietenii, a unor avantaje materiale din partea părinților sau pentru a face pe placul altor persoane. Dar ce facem în situația în care copilul are nevoi speciale, autism de exemplu și necesită și programe educaționale adaptate și o abordare delicată?

Un copil cu autism prezintă o provocare pentru părinți și restul familiei. Părinții, frații, surorile, ba chiar uneori și bunicii, trebuie să împartă între ei responsabilitatea pentru a putea integra în familie un copil cu nevoi speciale. Cu atât mai complicată este educația / instruirea acestora.

Încă de la începutul școlarității, instituția de învățământ trebuie să demonstreze deschidere față de copil și familie în general (mulți părinți au o experiență negativă sau pur și simplu nu au încredere în cadrele didactice sau alți profesori).

Școala are un rol important în crearea unei atitudini de acceptare față de copilul cu TSA și familia acestuia .

Modalitatea instituției de învățământ de abordare a copilului cu TSA și a familiei acestuia va fi un model de abordare pentru ceilalți părinți și pentru copiii ceilalți. Acest lucru va reduce mult din frustrarea tuturor.

INFORMAȚII UTILE

!!!! IMPORTANT : Centrul Comunitar de Servicii Copii cu Dizabilități Focșani organizează lunar, în ultima vineri a fiecărei luni, **Școala Părinților**. Programul este susținut de specialiștii din cadrul centrelor, care abordează teme de interes pentru părinții și persoanele interesate din comunitate, existând o programă stabilită după o analiză a nevoilor.

Program de Educație Financiară

Petrea Daniela – Asistent Social

În cadrul Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

Centrul Comunitar de Servicii pentru Copii cu Dizabilități - Focșani, organizează și se implică permanent în diverse programe de informare și educare pentru părinți/reprezentanți legali ai copiilor beneficiari de serviciile centrului, precum și a altor persoane din comunitate care au în îngrijire copii cu dizabilități.

În acest context, **Centrul de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare- Focșani**, din cadrul acestui Centru Comunitar, pune la îndemâna părinților un program de educație financiară având ca scop îmbunătățirea stării financiare a acestor familii, dar și zona socială.

Asistentul social al centrului, sub coordonarea directă a specialiștilor de coaching financiar din cadrul Organizației Umanitare CONCORDIA- București, oferă suport specializat gratuit persoanelor aflate într-o situație financiară nefavorabilă. Situația poate fi cronică cauzată de decizii financiare neinspirate sau poate să fie punctuală, dată de anumiți indicatori sociali.

Ședințele de coaching financiar se vor desfășura la sediul centrului, în urma unor programări prealabile și au la bază confidențialitatea, profesionalismul și un angajament reciproc. Pentru o mai bună înțelegere a acestui program voi descrie pe scurt termenii care stau la baza acestui proces de educație financiară.

Coaching-ul financiar- este o combinație între coaching, educație și consiliere socială, prin care poți învăța conceptele de bază ale educației financiare, cu abordări complexe atât în ceea ce privește generarea de venituri, cât și gestionarea lor.

Coach financiar construiește podul între a ști și a face, prin oferirea unui parteneriat voluntar, profesional, conceput pentru a produce acțiune în a avea o viață financiară sănătoasă și pe baza căreia să crească bunăstarea familiei clientului. Nu este despre „îmbogățit-repede” sau „despre secretele celor bogați”. Secretul este că nu există secrete. Este o experiență de învățare interactivă, dinamică, adaptată în mod unic la nevoile clientului.

Coachul îi oferă clientului informațiile de care are nevoie pentru a alege soluția potrivită pentru el, astfel încât să ajungă la un echilibru financiar. Asigură suportul care să completeze schimbarea, îl încurajează să se îndrepte spre obiectivele lui, este responsabil de procesul de coaching.

Clientul de coaching financiar trebuie să fie pregătit să-și gestioneze propria creștere a capacității financiare și motivat pentru a face o schimbare. El este responsabil de aplicarea planului de acțiune.

Relația dintre coach și client este una voluntară, amândoi fiind dedicați în îndeplinirea obiectivelor. Un angajament deliberat de a urmări bunăstarea în interesul clientului.

Clienții în consiliere pot fi în criză financiară sau într-un impas financiar și au nevoie de mai mult sprijin pentru a lua decizii și a lua măsuri, dar poate și de cunoștințe financiare, lipsa acestora cauzând intrarea în criză.

Scopul principal al acestor ședințe de coaching este de a ieși din criză.

Cum?

- Se obțin informații privind situația actuală a clientului, nivelul veniturilor personale și de gospodărie, situația cheltuielilor lunare, averea netă pentru a identifica gradul de dificultate financiară.

- Stabilirea unei imagini realiste a veniturilor și a cheltuielilor, ne ajută să stabilim indicatorii sociali.

- Prin sprijin acordat clientului de a se conecta cu unele resurse comunitare capabile în a-l ajuta pe timpul crizei.

- Prin identificarea propriilor resurse disponibile și situația familială, îndrumăm clientul să-și găsească acele abilități care să-l conducă spre venituri mai mari, spre schimbări pozitive pe plan financiar.

- Împreună vom căuta resursele valoroase ale clientului și modul de a atrage atenția asupra lor. Fiecare persoană este valoroasă și are potențialul de a deveni mai mult decât este, dar fiecare este liber să aleagă schimbarea.

Convingerile legate de bani ne influențează direct și tipul de personalitate financiară/comportamentul față de bani. Odată ce ți-ai identificat și conștientizat setul de convingeri limitative despre bani, poți să acționezi și să le schimbi în convingeri constructive. Clientul decide ce vrea să gândească despre bani.

Fiecare situație prezintă provocări și obstacole care pot întrerupe planul pentru succesul financiar. Clientul este ajutat pentru a decide dacă sunt necesare aceste obiective sau ajustări ale obiectivelor actuale pentru a reduce impactul provocărilor și obstacolelor.

Deseori descoperim că ce funcționează pentru cineva foarte bine, pentru altă persoană poate să nu funcționeze deloc sau la fel de bine, de aceea este important să se analizeze strategiile cele mai eficiente pentru fiecare client.

Responsabilitatea financiară nu înseamnă să respectăm un regim strict și limitativ pe o anumită perioadă de timp, ci trebuie să devină un stil de viață.

Reglând zona de siguranță financiară, se va regla și zona socială.

TERAPIA 3C – O NOUĂ ȘANȘĂ ÎN RECUPERAREA DEFICITULUI PSIHOMOTOR

Țurcanu Sorina – Kinetoterapeu Principal

În cadrul Centrului de Terapie Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

Terapia 3C este o metodă inovatoare de recuperare a deficiențelor întâlnite la copiii cu autism care urmărește împlinirea potențialului psihomotor al copiilor cu tulburări de dezvoltare.

Terapia 3C a fost creată și dezvoltată de către antrenorul de arte marțiale Paul Constantin Cojocaru. Acesta este de părere că „Principala problemă a persoanelor cu autism este că nu conștientizează propria corporalitate. Tulburarea de percepție este foarte pronunțată. Primul pas spre recuperare este conștientizarea și conștientizând, încerci să te coordonezi și cu cât încerci mai mult să te coordonezi, te concentrezi și automat le câștigi pe toate trei: **Conștientizare, Coordonare și Concentrare. Aceștia sunt cei 3C.**”

Terapia 3C este concepută astfel încât, cu ajutorul exercițiilor de coordonare, activăm și optimizăm, cu ajutorul transmiterii impulsului pe cale eferentă (de la mușchi-la creier), capacitatea de conștientizare a propriei scheme corporale și a propriului potențial psihomotor.

Optimizarea capacității de coordonare vine ca urmare a dezvoltării capacității de concentrare. (Cu cât ești mai conștient de propriul corp, cu atât mai mult vei încerca să ai coordonări eficiente pentru îndeplinirea unor sarcini). Capacitatea de concentrare va fi optimizată pe întreaga durată a programului 3C.

Exercițiile de conștientizare a corpului și a mediului în care se află, de optimizare a capacităților de coordonare a corpului și de concentrare îl ajută pe copil să se bucure de cât mai multă autonomie motrică.

Deficitul psihomotor, în autism, poate fi definit ca fiind: incapacitatea unei persoane de a dispune în mod conștient și voluntar de propriul corp și de potențialul psiho-fizic al acestuia. Această incapacitate are drept consecință lipsa unor structuri de gândire emoționale, motrice și raționale. Din cauza tulburării de propriocepție și a celei senzoriale, persoana cu autism nu se poate raporta unui context și nu-l poate raporta pe acesta la sine.

Deficitul psihomotor poate fi:

a)Accentuat (sever) – tulburarea de propriocepție (neconștientizarea propriei corporalități) este principala caracteristică – Autismul sever

b)Moderat – tulburarea senzorială este principala caracteristică – Autismul slab funcțional și funcțional

c)Funcțional – tulburarea emoțională este principala caracteristică – Autism înalt funcțional și Asperger

Dobândirea conștientizării propriei corporalități (propriocepției) și a propriului potențial de mișcare – este primul aspect care trebuie abordat în recuperare.

Terapia 3C are o abordare nouă pentru recuperarea acestor deficiențe, prin aceea că stimulează coordonările construind gândirea motrică și inteligența motrică, pe un suport vizual codat. Rezultatul final al terapiei este dobândirea unui comportament psihomotor autonom și adaptativ.

Obiectivele generale ale terapiei 3C sunt:

- conștientizare (conștientizarea propriei scheme corporale și a mediului în care se află la un moment dat subiectul);
- coordonare (optimizarea capacităților coordonative generale);
- concentrarea (captarea și menținerea atenției).

Obiectivele specifice terapiei 3C sunt:

- dezvoltarea gradului de conștientizare a propriului potențial psihomotor;
- structurarea proceselor de gândire motrică;
- optimizarea capacității de planificare motrică;
- optimizarea gradului de încredere în sine;
- lărgirea ariei de autonomie motrică.

Etapele recuperării în terapia 3C:

- 1.Observarea (relația părinte-copil; starea copilului și a părintelui);
2. Intervenția (evaluarea);
3. Consolidarea (când copilul nu mai progresează, acesta trebuie să consolideze ce a făcut până în acel moment);
4. Optimizarea (îmbunătățirea timpului de executare a sarcinii, prin prompt).

Scopul Terapiei 3C, în prima fază, este acela de a structura gândirea motrică a copilului, de a-l ajuta să-și formeze o disciplină de gândire motrică, care să-i permită să-și conștientizeze propriul potențial psiho-fizic.

Obiectivul final al acestei terapii este acela de a aduce persoana cu autism în capacitatea de a aborda un sport. Părinții petrec cel mai mult timp cu copilul și pot atenționa, corecta, sunetele pronunțate defectuos de către copil în vorbirea liberă.

TOMATIS® – Terapia ce îmbină știința cu tehnica

*Georgescu Alina Florentina – Consultant Tomatis® și Educator Principal
În cadrul Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani*

Metoda Tomatis® este o abordare naturală a stimulării neurosenzoriale, dezvoltată în Franța de medicul neurolog Alfred Tomatis, acum mai bine de 60 de ani. Programele sale de ascultare a muzicii schimbă vocea în timp real pentru a capta atenția creierului și pentru a dezvolta abilități motorii, emoționale și cognitive.

Învățarea și comunicarea sunt procese care pot părea ușoare, deoarece sunt naturale pentru majoritatea dintre noi. Dar pentru una din zece persoane, este o luptă zilnică, deoarece capacitatea de a procesa corect informațiile senzoriale este compromisă. Se spune în acest caz că ascultarea este perturbată.

Când comunicarea dintre ureche și creier este diminuată, capacitatea noastră de a interacționa cu lumea exterioară este compromisă. Rezultatul este adesea o pierdere a încrederii în sine care va spori, la rândul său, dificultățile de comunicare și învățare.

Cu contraste sonore aranjate să surprindă creierul în mod natural, **Metoda Tomatis®** acționează asupra acestei plasticități a creierului. Într-adevăr, ajută creierul să dezvolte mecanisme de detectare și analiză a schimbării. Astfel, **Metoda Tomatis®** este o pedagogie care își propune să antreneze individul să acorde o atenție deosebită evenimentelor externe și noi. Ea facilitează integrarea noilor informații și permite persoanei să-și îmbunătățească abilitățile generale și academice.

Scopul metodei **Tomatis®** este de a permite copilului să stabilească circuite compensatorii. Cu alte cuvinte, nu este posibilă vindecarea unei dizabilități de învățare, dar este posibil să o ocolim sau să o compensăm, permițând creierului să exploateze alte rețele neuronale. De exemplu, pentru dizabilitățile de învățare legate de limbaj, **Metoda Tomatis®** facilitează decodarea și analiza sunetului și poate fi un suport de neprețuit în cazurile de dislexie și un plus în logopedie. Precizia cu care percepem și analizăm un sunet afectează facultățile noastre de a-l reproduce. O transmisie vocală de calitate necesită, de asemenea, o bună ascultare, adică

necesită capacitatea de a asculta propria voce pentru a-i măsura precizia, calitatea și intensitatea.

Sunetul vocii noastre este transmis în principal la ureche prin vibrația oaselor capului nostru: aceasta este „**conducția osoasă**”. Aceasta se diferențiază de „**conducția aeriană**”, adică sunetul care vine din exterior. Acest sunet este analizat de creier care, în consecință comandă o ajustare a expresiei vocale. Așadar, există schimb permanent de semnale între urechile noastre, creier și vocea noastră. Acesta este principiul buclei de feedback auditiv natural. Atunci când această buclă este perturbată, de obicei din motive emoționale sau cognitive, ascultarea și, în final, vocea noastră sunt compromise. Acest eșec poate afecta ritmul, tonul sau intensitatea vocii.

Acest lucru poate avea drept consecință, lipsa dorinței de

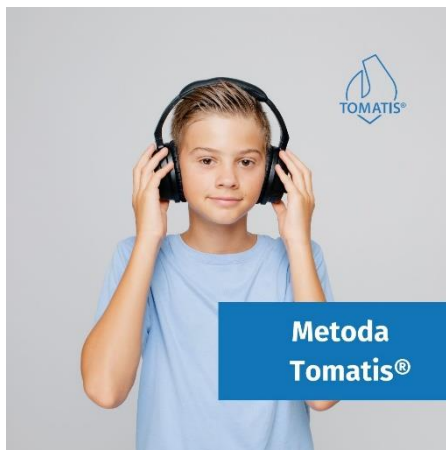
comunicare, dificultăți de vorbire, lipsa de fluentă, lipsa de acuratețe și precizie, lipsa sau distorsiunea amprentei vocale, care va conduce la apariția unei voci prea joase sau prea acute, sau prea nazale, sau la o lipsă de expresivitate a vocii, sau pierderea controlului asupra intensității.

Lucrând activ la bucla de feedback auditiv pe calea aerului și prin intermediul oaselor, metoda **Tomatis®** presupune să se restaureze legătura între creier, ureche și voce.

TULBURĂRILE în care terapia **TOMATIS®** a înregistrat cele mai

semnificative progrese:

- Dificultăți de învățare și tulburări de limbaj (dislexie, dispraxie, disfazie, discalculie)
- Deficit de atenție, scăderea memoriei și a capacității de concentrare (ADHD, hiperactivitate, ADD, dificultate de concentrare)
- Tulburări afective și emoționale: anxietate, depresie, stres
- Dificultăți de comunicare
- Dificultăți psihomotorii: tulburări de echilibru, de balans, de coordonare
- Tulburări pervazive de dezvoltare (Autism, sindrom Asperger, sindrom Rett, tulburări dezintegrative ale copilăriei)
- Dezvoltare personală
- Îmbunătățirea vocii și a muzicalității
- Ușurința în învățarea limbilor străine.

Terapia prin arte combinate – metodă de intervenție în recuperarea copiilor cu T.S.A.

Lupu Daniela – Educator Principal

În cadrul Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

DEX'09 (2009) definește arta ca fiind acea activitate a omului care are drept scop producerea unor valori estetice și care folosește mijloace de exprimare cu caracter specific. Astfel, artele combinate reprezintă totalitatea acestor activități / mijloace expresiv creative pentru a aprofunda înțelegerea asupra sinelui și a relațiilor cu persoanele din mediu, complementar procesului de creație și obținerii unui produs estetic. Artele combinate presupun folosirea diverselor tehnici pentru a genera conștientizare și a stimula ieșirea din zona de confort a persoanei.

CARACTERISTICILE ARTELOR COMBinate

Din punct de vedere al dezvoltării individului:

- Oferă oportunitatea atenției împărtășite (cresc prezența în mediu a persoanei);
- Dezvoltă atât motricitatea fină, cât și cea grosieră;
- Dezvoltă spațialitatea;
- Cresc caracterul decizional,
- Îmbunătățesc calitatea atenției și cresc timpii de concentrare;
- Dezvoltă elementele de imaginație;
- Implementează și consolidează abilitățile de rezolvare a problemelor și de identificare de soluții;
- Cresc stima de sine a participantului;
- Pot fi abordate la orice vârstă, încă din copilăria mică.
- Oferă posibilitatea implicării individuale în propria dezvoltare personală;
- Lucrul cu artele combinate este o formă de autocunoaștere;

Din punct de vedere social:

- Aduc persoanele la un loc și crează un grup cu dinamică proprie;
- Facilitează crearea unei atmosfere de acceptare, unde participanții învață și experimentează emoții, relaționează între ei și cu persoana de referință;
- Susține dezvoltarea aptitudinilor sociale și achiziționarea comportamentelor acceptate social;
- Susține interiorizarea regulilor sociale;
- Aduc oportunități de comunicare, atât verbală cât și non-verbală;
- Oferă beneficiarilor libertatea de interacționare;

- Oferă informații valoroase despre participant și facilitează schimbul de informație la nivelul grupului;

Din punct de vedere terapeutic:

- Reduc comportamentele neadecvate (stereotipiile, elementele de compulsivitate, auto-agresivitatea, hetero-agresivitatea, impulsivitatea);
- Favorizează dobândirea comportamentelor adecvate social și implicit crește gradul de socializare al individului;
- Aduc aport în creșterea calității vieții individului;
- Favorizează creșterea tonusului persoanei (prin beneficiile aduse pe plan psihologic);
- Duc la scăderea rezistenței la nou;
- Favorizează îmbunătățirea coordonării, a motricității fine și a celei grosiere;
- Pot chiar ajuta în dobândirea unei scheme corporale adecvate;
- Învățarea unor activități de tip creativ;
- Autocunoaștere și cunoașterea partenerului social;
- Identificarea de noi elemente motivaționale pentru învățare;
- Stimularea comunicării verbale și a celei non-verbale;
- Dezvoltarea spațială și temporală (orientarea);
- Dezvoltarea conceptelor de culoare (cromaticii), formă, mărime;
- Dezvoltarea conceptelor de tonalitate a vocii;
- Realizarea unor sarcini de grup;
- Dezvoltarea capacității de exprimare liberă.

METODE DE INTERVENȚIE

- **Metoda descompunerii sarcinilor de învățare în pași mici** • Activitatea de realizat este descompusă în activități mai mici. • Fiecare sarcină de învățare se introduce treptat, după masterarea sarcinii anterioare (foarte rar există cazuri în care se pot introduce două sau mai multe sarcini în același timp). • Tehnica evită să copleșească participantul. Odată ce acesta stăpânește o acțiune, este introdus următorul pas. -
- **Metoda sarcinilor "Hands – on"** • Presupune o sarcină realizată cu mâinile proprii sau de fiecare persoană în parte. • Reprezintă o condiție esențială în învățare. • Este o abordare deosebit de utilă pentru o persoană cu dificultăți de învățare. • Informațiile sunt concrete, logice și sunt folosite imagini vizuale.
- **Metoda mijloacelor vizuale** • Presupune utilizarea mijloacelor vizuale ce includ imagini și grafice pentru concretizarea sarcinii. • Ajută participanții să înțeleagă ce comportamente sunt așteptate de la ei. • Oferă claritate în activitate.
- **Metoda feedback-ului imediat** • Facilitează crearea unei legături între comportamentul persoanei și răspunsul specialistului. • Facilitează învățarea legăturii între cauză și efect. • Are rol de întăritor al activității dorite.

BENEFICIARII TERAPIEI PRIN ARTE COMBinate

Beneficiarii direcți sunt totalitatea persoanelor care intră în atelierul de artă și sunt implicați într-un proces de intervenție terapeutică prin arte combinate: -persoane cu dizabilități -copii cu cerințe educaționale speciale -persoane în etate -copii, adolescenți, adulți tipici incluși în diverse programe de terapie/ dezvoltare personală/ coaching. Beneficiarii indirecti Sunt totalitatea persoanelor ce se bucură de rezultatele vizibile ale procesului terapeutic: - aparținătorii beneficiarilor direcți (membrii ai familiei de bază și extinse, tutori) -formatorii beneficiarilor direcți (profesori, educatori, antrenori) -membrii ai comunității.

TERAPIA PRIN ARTE COMBinate-TIPURI DE ACTIVITĂȚI

Stimularea prin arte combinate este o metodă de intervenție terapeutică, ce presupune realizarea unor sesiuni de terapie folosind diferite paliere artistice.

*Terapia prin arte vizuale - Presupune parcurgerea unui program complex de activități creative care permit

dezvoltarea imaginației și a autocunoașterii. Tehnicile folosite sunt: desenul, pictură, modelajul, colajul, grafică.

*Terapia prin joc - Presupune parcurgerea unui program complex de activități ludice care ajută la dezvoltarea psiho – motorie a beneficiarului. Tehnicile folosite: jocuri de cunoaștere, jocuri de mișcare, jocuri de spargere a gheții.

*Terapia prin mișcare și dans -Presupune parcurgerea unui program complex de activități fizice care contribuie la dezvoltarea psiho – motrică a beneficiarului. Scopul acestor programe rezidă în a conștientiza coordonarea mișcărilor întregului corp.

*Terapia prin muzică - Presupune parcurgerea unui program structurat de activități muzicale care contribuie la dezvoltarea și exprimarea personalității beneficiarului. Ritmul, melodia, vocea și instrumentul muzical sunt folosite pentru realizarea activităților.

*Teatrul - Presupune parcurgerea unui program complex de activități specifice teatrului, care permit stimularea identificării și exprimării emoțiilor de către beneficiar. Tehnici: teatru de păpuși, play roll, teatru cu umbre, crearea de povești, dramatizări, improvizații pe diferite teme, scenete de teatru.

PECS – Un sistem de comunicare alternativă și o speranță spre dezvoltarea limbajului functional

Călin Lăcrămioara – Logoped Principal

În cadrul Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

Limbajul este o arie importantă din dezvoltarea copilului, fie el un copil tipic sau diagnosticat cu diverse tulburări de neurodezvoltare.

Abilitățile lingvistice ale copilului, de obicei, se dezvoltă treptat și ordonat. Specialiștii au reușit să explice modul în care un copil își dezvoltă limbajul într-o serie de etape și praguri de dezvoltare. Trebuie să luăm în calcul faptul că fiecare copil este unic și se dezvoltă diferit, într-un ritm propriu, ceea ce semnifică faptul că poate atinge aceste etape mai devreme sau mai târziu.

Dar totuși, ce fac acei copii care nu au reușit să dezvolte un limbaj funcțional nici până la 3-4 ani sau chiar la o vârstă mult mai mare de atât, care au fost diagnosticați cu diverse tulburări de neurodezvoltare?

Astfel în anul 1985, **Andrew S. Bondy și Lori Frost** au dezvoltat un nou concept, ca pachet unic de intervenție în comunicarea alternativă pentru persoanele afectate de tulburări din spectrul autist și alte dizabilități legate de dezvoltare. Acest nou concept PECS (**P**icture **E**xchange **C**ommunication **S**ystem), este bazat pe principiile analizei comportamentale aplicate și comportamentului verbal al lui Skinner din 1957 și predă **comunicarea funcțională**. PECS poate fi folosit pentru vârste și dizabilități diferite.

Scopul primordial al implementării sistemului PECS este acela de a-i învăța pe copii să inițieze comunicarea într-un context social. Pe parcursul protocolului sunt utilizate

strategii specifice de promptare și recompensare a copilului, care vor conduce spre o comunicare independentă. Acest protocol conține, de asemenea, proceduri sistematice de corijare a greșelilor; sunt utilizate prompturile fizice și nu cele verbale, tocmai pentru a se construi o inițiere imediată și să se evite dependența de prompt. Comunicarea se realizează inițial pe baza unor **pictograme** (imagini ale obiectelor/ persoanelor/ lucrurilor/ acțiunilor etc), apoi se va avansa chiar spre emiterea sunetelor, cuvintelor și în unele cazuri, a propozițiilor.

Sistemul alternativ de comunicare PECS, este format din șase faze de implementare, astfel începe prin a-l învăța pe copil să înmâneze o pictogramă a unui item dorit persoanei care posedă itemul respectiv (exemplu: copilul dorește sticla cu apă din mâna mamei, va trebui să ofere pictograma în care este reprezentată o sticlă cu apă și astfel mama va ști că el dorește apa), aceasta onorând imediat „cererea”. Apoi, urmează predarea discriminării pictogramelor și cum copilul le poate alătura pentru a face propoziții. În cele mai avansate faze ale sistemului PECS, copilul/adultul este învățat să răspundă la anumite întrebări (exemplu: „Văd o mașină”) și să facă comentarii (ex: „Simt că bate vântul.”).

În trecut, persoanele care nu comunicau verbal, erau nevoite să indice cu degetul spre obiectele dorite, însă când acele obiecte dorite nu erau în raza lor vizuală, le era

imposibil să își exprime dorința. Astfel, **prin sistemul PECS, copilul/persoana poate să transmită ceea ce vrea, să facă cereri funcționale, să își descrie stările** (fericire, tristețe, stare de rău etc.), **să facă comentarii și chiar să folosească întrebările.**

Așa cum ați citit mai sus, acest sistem de comunicare este utilizat și de adolescenți, tineri și persoane adulte sau în vârstă, care nu au un limbaj vocal sau care din anumite motive au pierdut limbajul, astfel PECS poate fi predat și însușit de către un număr mare de copii și adulți cu TULBURĂRI DIN SPECTRUL AUTIST sau cu alte tulburări de limbaj sau dezvoltare.

Dezvoltarea limbajului expresiv este o schimbare esențială care s-a dobândit în urma implementării sistemului PECS, acest aspect se realizează datorită modalității de lucru, sistemul stimulând limbajul.

De fiecare dată când copilul oferă părintelui/terapeutului imaginea cu ceea ce el vrea, părintele/terapeutul repetă afirmația exprimată vizual de către copil, astfel, acest mod de lucru face ca și copilul să înceapă să verbalizeze atunci când dă imaginea. Este un pion esențial în dezvoltarea limbajului expresiv.

Un caz cu o mare încărcătură emoțională pentru mine, a fost copilul S., care era nonverbal, cu diverse stereotipii și comportamente dezorganizate. Familia sa era foarte implicată, dornică să colaboreze pentru evoluția copilului. Astfel, s-a implementat sistemul alternativ de comunicare PECS, după o evaluare clară a listei de întăritori. Prima ședință a fost una de acomodare, în care S. a început să realizeze faptul că dacă dorește un lucru, poate oferi o pictogramă/poză cu acel obiect și imediat va primi ceea ce

vrea. Astfel primele conexiuni între îndeplinirea nevoilor și comunicarea funcțională s-au realizat. În următoarele ședințe S. a sesizat faptul că poate cere și obiecte care nu sunt în câmpul lui vizual și chiar să discrimineze între doi itemi doriți. La penultima fază se oprește terapia pe baza PECS (răspundea funcțional la întrebarea „Ce vrei?”), deoarece gradul grav al diagnosticului nu i-a permis să discrimineze între mai multe verbe/acțiunii / sarcini. Familia era atât de mulțumită de faptul că acum S. putea să comunice funcțional cu ei, chiar dacă era pe baza unor imagini/ pictograme și nu vocal. Copilul se simțea mult mai încrezător, dorea să inițieze comunicarea, să fie aproape de alți copii și adulți. Era un nou univers deschis chiar sub ochii săi, iar acest aspect l-a potențat pe S. spre dorința de cunoaștere, iar stereotipiile s-au diminuat ca durată și intensitate. S. va rămâne un caz special din amintirile și sufletul meu, fiind printre primii copii cu care am aplicat metoda PECS.

Faza I	Faza II	Faza III	Faza IV	Faza V	Faza VI
Cum să comunici Copii învăț să facă schimb de imagini individuale cu articole sau activități pe care le doresc cu adevărat.	Distanță și perseverență Încă folosind imagini individuale, copiii învăț să generalizeze această nouă abilitate folosind-o în locuri diferite, cu persoane diferite și la distanță. De asemenea, sunt învăț să fie perseverenți în comunicare.	Discriminarea imaginilor Copii învăț să selecteze dintre două sau mai multe imagini pentru a solicita lucrurile preferate. Apoi sunt învăț într-o Carte de Comunicare PECS – un dosar cu unele și benzi autoadhezive în care imaginile sunt atașate și ușor de scos pentru comunicare.	Structura propozițiilor Copii învăț să construiască propoziții simple pe o bandă de propoziții detașabilă folosind o imagine „Vreau” amărită de o imagine a itemului solicitat.	Cereri Responsivă Copii învăț să utilizeze PECS pentru a răspunde la întrebări precum „Ce vrei?”	Comentarii Copii sunt învăț să răspundă la întrebări precum „Ce vezi?”, „Ce auzi?” și „Ce este?”. Ei învăț să creeze propoziții care încep cu „Vai”, „Aur”, „Com”, „Este un” etc.

•PECS România

COLȚUL CU POVEȘTI

Poveste terapeutică: Vânătoarea de comori

Jojo era o verעיță foarte jucăușă și sprintenă. Într-o frumoasă zi de toamnă, verișorii săi, care locuiau în Pădurea Fermecată, au invitat-o să participe la o vânătoare de comori, cu ocazia Sărbătorii Frunzelor. Foarte bucuroasă că-și va reîntâlni rudele dragi, Jojo se gândea că nu i-ar strica să cucerească marele premiu, adică să găsească prima, comoara.

Ziua întrecerii a sosit. Conducătorul verעיțelor dădu ultimele instrucțiuni și după ce alinie toți concurenții la linia de plecare, dădu startul. Din păcate, după nici o sută de metri, Jojo se retrase din cursă pentru că nu era în stare să citească panourile indicatoare, întrucât până acum nu i se păruse important cititul.

„Nu-i nimic, voi găsi comoara și fără să mă orientez după aceste Panouri” zise Jojo. Apoi, porni din nou la drum, dar într-o direcție greșită. Când ajunse în fața unei mlaștini de netrecut, o cuprinse disperarea și începu să plângă.

Deodată, îi apără în fața ochilor un spiriduș îmbrăcat în haine multicolore. Spiridușul, care știa tot, înțelese se disperarea amicei noastre și-i zise: „Eu cunosc un secret

care te va ajuta să găsești comoara, dar mai întâi va trebui să treci de câteva probe.

Pentru început trebuie să înveți să recunoști literele fermecate pe care ți le voi arăta. Apoi, te vei reîntoarce la linia de plecare și dacă vei plasa corect câte una din literele mele magice sub fiecare panou, vei găsi indicații care te vor apropia de comoară.”

Jojo urmă instrucțiunile primite, astfel încât ajunse să știe alfabetul magic și în final să intre în posesia comorii. Jojo a fost tare mândră de ea, dar cea mai mare comoară pe care a descoperit-o, a fost să realizeze importanța cunoașterii cititului.

Poveste preluată de pe site-ul www.gokid.ro - Povestii terapeutice scurte pentru stimularea curiozității pentru cunoaștere.

Recomandări de lectură :

RUBRICA PĂRINȚILOR SPECIALI

"Cu centrul de asistență socială Vrancea colaborăm de ceva timp (aproximativ doi ani și jumătate) și avem o experiență foarte plăcută alături de un personal dedicat recuperării diferitelor afecțiuni ale copiilor. Ședințele se desfășoară într-o atmosferă caldă și plină de zâmbet, copilul meu fiind o fire sociabilă și veselă în raport cu toate cadrele specializate din instituție (psiholog, kinezioterapeut, logoped, etc.)

Pur și simplu, simt bucuria copilului când îi explic că mergem să ne jucăm cu doamnele de la centru (în special cu doamna Lavinia, doamna Lăcrămioara, doamna Laura, doamna Dana și mai nou cu doamna Alina, de la terapia Tomatis). Metodele aplicate, explicațiile și jocurile prezentate au dus la o îmbunătățire a modului de reacție a copilului în diverse situații și pentru acest lucru mulțumim infinit!" (*mama copil. T.R.*)

"Pentru noi colaborare cu aceste doamne minunate este o adevărată binecuvântare! Au lucrat cu multă răbdare atât cu S. cât și cu noi, părinți, ne-au ajutat să depășim aceste probleme de comportament, de atenție și de limbaj al copilului! Când îl aud că vorbește cu sens, încă nu îmi vine să cred! Va mulțumim din suflet pentru tot sprijinul și

efortul de care ați dat dovadă! Vă mulțumim!" (*mama copil S.G.*)

"Era o zi de toamnă târzie iar eu cu copilul de mână, cu inima cât un purice și cu lacrimi în ochi am pășit timid în centru. Nu știam de unde să încep și încotro să o apuc în așa fel încât băiatul meu să fie bine, să pot comunica cu el, să socializeze cu copiii, etc. Aici am fost primiți cu căldură și înțelegere de tot personalul centrului. Am primit toate informațiile necesare în legătură cu terapia copilului, am fost ajutat și chiar am participat la ședințele de terapie astfel încât să pot înțelege și să pot continua ceea ce a făcut acolo. Pot doar să mă înclin cu recunoștință în fața personalului pentru dăruirea, profesionalismul și căldura care o au fata de acești copii speciali.

Băiețelul meu are o evoluție foarte bună în cei 2 ani de terapie. Nu comunica, nu spunea nici un cuvânt iar acum reușim să ne înțelegem și sunt extrem de mulțumită de acest lucru. Nu aș fi reușit niciodată, dacă nu aș fi fost ajutat de terapeuții centrului. VA MULȚUMESC FRUMOS, OAMENI MINUNAȚI!" (*mama copil P.A.*)

SFATUL SPECIALISTULUI

Terapia de integrare senzorială – primul pas în abordarea copiilor cu tulburări de dezvoltare

Budescu Lavinia – Psiholog Clinician Principal

În cadrul Centrului de Terapie Recuperatorie pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

Ce este integrarea senzorială ?

Integrarea senzorială este un proces neurologic prin care se organizează stimulii senzoriali care ne înconjoară, concept dezvoltat din anii 1950 în SUA, de ergoterapeutul **Anna Jean Ayres**.

Integrarea senzorială este capacitatea copilului de a percepe, înțelege, organiza și a modula informațiile provenite de la corpul său și de la mediu. Aceste informații permit copilului să răspundă într-o manieră adaptată la solicitările care îl înconjoară și îl ajută, astfel, să dobândească o dezvoltare senzorio-motorie armonioasă.

Acestea provin de la nivelul a 7 analizatori senzoriali principali:

-analizatorul vizual: care prelucrează informații

despre vedere (lumină, culoare, contraste)

-analizatorul tactil: care prelucrează informații legate de contactul tactil, ce pleacă de la nivel epitelial (texturi, materiale, temperatură, mărime obiecte.)

-analizatorul auditiv: care prelucrează informații despre auz (sunete, intensitate sonoră)

-analizatorul olfactiv: care prelucrează informații despre miros (mirosuri, diferențiere, intensitate)

-analizatorul gustativ: care oferă informații despre gust

-analizatorul proprioceptiv : care permite să simtă poziția diferitelor părți ale corpului (gravitate, coordonare, orientare gesturi, etc.)

- vestibular: care oferă informații legate poziția corpului în spațiu (echilibru, direcție mișcări, amplitudine mișcări)

Surse Media Abilitare Reabilitare Terapii

Publicație care se adresează părinților și oricărui altor persoane care îngrijesc Copii Speciali

Un copil care are o integrare senzorială perturbată, va dezvolta simptome de hiper-reactivitate (pragul neurologic este scăzut, prea multă stimulare/informație senzorială ajunge la creier, care nu poate gestiona totul) sau, dimpotrivă, de hipo

reactivitate (pragul neurologic este ridicat, prea puține stimulări ajung la creier, care este lipsit de informații), ceea ce va duce la următoarele comportamente:

▪ Hiper-reactivitate; evitarea senzațiilor, intoleranțe puternice

- Dificultăți în adaptarea la situații noi
- Distractibilitate/ Impulsivitate
- Reacții de evitare (texturi, lumini, sunete etc) / Selectivitate alimentară
- Frica reacții la anumite mișcări (leagăn, mers pe scări)
- Dificultăți practice (scriere lentă, lateralitate slab consolidată)
- Comportamente dificile de gestionat (refuz, furie) / Rigiditate (nu se supune, cu greu colaborează)
- Emoții și stări foarte variabile, intense (demotivare, anxietate).

▪ Hipo-receptivitate; căutare de senzații, ignorare de senzații

- Impulsivitate / Dificultăți în menținerea atenției/ Distractibilitate
- Stângăcie / Echilibru instabil (poziție lentă, mers pe varfuri) / Lipsa de rezistență
- Agitație pentru a ramane ține treaz / Căutare constantă de mișcare (nu stă așezat)/ Probleme de somn, dificultăți de a adormi.
- Tendința de a fi distrat, pasiv
- Lipsă de energie / Pare a fi adormit tot timpul

Atunci când un copil are tulburări senzoriale care au un impact puternic asupra vieții sale de zi cu zi (mese dificile, iesiri complicate în aer liber, interacțiuni sociale limitate) și cea a familiei sale, este necesar să se colaboreze cu un profesionist instruit în această metodă.

Terapia de integrare senzorială permite:

- modificarea disfuncțiilor neurologice printr-o serie de exerciții privind diferite modalități senzoriale;
- să ofere experiențe senzoriale, limitând în același timp atingerea, depășirea pragurilor neurologice.
- să ajute copilul să înțeleagă cum funcționează corpul și mediul său, astfel încât să învețe să reacționeze într-un mod adecvat la stimulii pe care îi primește.

Obiectivul principal al acestei terapii este, prin urmare, de a învăța copilul să controleze, să își asculte corpul său și, prin extensie, emoțiile sale. Copilul va învăța apoi să-și organizeze stimulările senzoriale și să le gestioneze mai bine.

Semne de alarma privind prelucrarea informațiilor senzoriale- Tulburare de integrare senzorială

La nivel tactil:

Exprimă disconfort sau reacție negativă în timpul îngrijirii personale (spălarea feței, perierea dinților etc.)
Are dificultăți de a sta în picioare sau în apropierea altora
Se apropie prea aproape de oameni, îi atinge în mod constant
Este sensibil la anumite țesuturi
Nu-și dă seama când fața sau mâinile sunt murdare sau umede
Nu pot tolera fața sau mâinile murdare
Nu tolerează următoarele activități: spălarea părului, perierea dinților, tăierea părului și a unghiilor

La nivel vizual:

Nu menține contactul vizual
Are tendința de sta cu ochii închiși, se uită la obiecte din colțul ochiului
Fixează obiecte strălucitoare, strălucitoare sau intermitente

La nivel vestibular și proprioceptiv:

Căută în permanență activități în care se află în mișcare (leagăn, învârtindu-se în cercuri, fiind transformat de un adult, modul de joc în parc)
Devine anxios sau prezintă semne de panică atunci când picioarele sale sunt de pe sol
Slabă rezistență, obosește ușor sau pare să aibă tonus slab
Evită urcarea, sărirea sau mersul pe teren accidentat
Mers pe jos rigid sau pe varfuri
Este demotivat, cade frecvent
Nu-i plac locurile de joacă în parc
Staționează într-o poziție exagerată pentru o perioadă îndelungată de timp

La nivel auditiv

Reacționează exagerat la sunetele tare sau neașteptate
Se pare că este distrat sau are dificultăți de a fi funcțional atunci când există o mulțime de zgomot de fundal
Iubesc zgomote neobișnuite

Surse Media Abilitare Reabilitare Terapii

Publicație care se adresează părinților și oricărui altor persoane care îngrijesc Copii Speciali

Face zgomot fără nici un motiv
Pare a fi în 'lumea proprie'

La nivel gustativ si olfactiv

Evită anumite gusturi / mirosuri care de obicei fac parte din dieta unui copil

Linge obiecte (altele decât produsele alimentare)
Prezintă particularități alimentare (este dificil), în special în ceea ce privește texturile.

PĂRINȚII ÎNTREABĂ - SPECIALISTUL RĂSPUNDE

Budu Laura – Kinetoterapeut Principal

În cadrul Centrului de Terapii Recuperatorii pentru Copii cu Tulburări de Dezvoltare Focșani

Ce este realitatea virtuală?

Conceptul de realitate virtuală derivă din termenii de realitate și virtual. Virtualul presupune absența unor limite vizuale, palpabile. Practic este legat de imaginație și minte. Astfel, realitatea virtuală ar putea fi tradusă prin realitatea imaginativă, a viselor.

Ființele cunosc lumea prin intermediul simțurilor și a percepției. Am învățat de mici că avem 5 simțuri: gustul, atingerea, mirosul, vederea și auzul. Adevărul este că oamenii au cu mult mai multe simțuri decât atât: exemple ar putea fi echilibrul sau intuiția. Creierul este ajutat de sistemul senzorial în a primi un flux bogat de informații ce pornesc din mediu și ajung în minte.

Tot ceea ce știm despre realitatea noastră derivă din ceea ce percepem prin simțuri. Cu alte cuvinte, întreaga noastră percepție legată de realitate este o combinație între informații senzoriale și mecanismele cerebrale care le procesează. Dacă vei prezenta simțurilor tale informații fabricate vei altera și felul în care este percepută acea realitate. Vei primi o realitate care nu se află de fapt acolo, dar pe care o vei percepe ca fiind reală, exact ceea ce am putea numi realitate virtuală.

Pe scurt, realitatea virtuală presupune a prezenta simțurilor noastre un mediu înconjurător generat virtual; un mediu pe care îl putem explora în diferite feluri.

Realitatea virtuală – ajutor în recuperarea copiilor cu autism

Cu ajutorul Realității Virtuale copiii vor fi expuși mai ușor la medii, stimuli și situații sociale noi, care fac parte din programul lor de integrare socială. Realitatea virtuală poate crea cu 50% mai puțin efort orice situație, stimul sau experiență necesare pentru recuperarea copilului cu tulburări.

Realitatea virtuală ne ajută pe noi, terapeuții să putem crea medii și situații din viața de zi cu zi, într-un mediu controlat, pentru a ajuta copilul să depășească o anumită traumă sau fobie. De exemplu : frica de spații închise, aglomerație prin crearea de scenarii din viața de zi cu zi.

Pentru copiii cu autism, REALITATEA VIRTUALĂ îi ajută să se înțeleagă mai bine și să comunice mai ușor în viața cotidiană.

POVEȘTI, POVESTIRI, AMINTIRI.....**SCHIMB DE EXPERIENȚĂ**

În perioada octombrie – decembrie 2022 s-a organizat de către Serviciul Rezidențial din cadrul D.G.A.S.P.C. Vrancea un schimb de experiență între Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din județele Vaslui, Iași, Bacău, Buzău, la care au participat și centrele de zi în scopul împărtășirii de informații și experiențe acumulate în desfășurarea activității.

ACTIVITĂȚI RECREATIVE PENTRU COPII ÎMPREUNĂ CU TRUPA DE TEATRU PROTHA

În fiecare an am fost parteneri alături de trupa de teatru PROTHA la toate cele 4 ediții ale Festivalului de Teatru Tânăr, inclusiv în ultima ediție organizată în perioada 7-11.09.2022.

ORGANIZAREA UNUI CLUB DE LECTURĂ ȘI CLUB DE MINDFULNESS PENTRU PERSONALUL CENTRULUI ÎN VEDEREA PREVENIRII BOURNOUT-ULUI.

Începând cu anul 2023 Centrul de Terapii Recuperatorii pentru Copiii cu Tulburări de Dezvoltare organizează sesiuni de mindfulness pentru personalul centrului și pentru părinți în cadrul proiectului "Ora de relaxare", ce are drept scop prevenirea bournout-ului.

Având același scop, a fost inițiat în ianuarie 2022, Clubul de Lectură pentru personalul centrului și pentru părinții ce doresc să participe, club ce își desfășoară activitatea și în prezent.

Date de contact:

Centrul Comunitar pentru Servicii Copii cu Dizabilități Focșani, str. 8 Martie nr. 1, telefon-0237.626.766
Centrul de Terapii Recuperatorii Copii cu Tulburări de dezvoltare Focșani, str. 8 Martie nr. 1, telefon – 0237.701.472